

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Valerii Reginaldi Bvrgvndi Seqvani E Societ: Iesv,
Praxis Fori Poenitentialis**

Ad Directionem Confessarii, In Vsv Sacri sui muneris ...

Regnault, Valère

Mogvntiæ, 1617

Cap. 22. De bonis, de quib. fieri debet Eleemosyna,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78322](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78322)

sicut & alias non magni momenti dispensationes, facere; cui necius; nec ratio detur quæ aliud exigat.

Quartus casus est, quem idem auctores notant: Cum maritus fuerit amens: tunc enim dum marito tutor non assignatur à Iudice, vxor administrationem habet, eadem ratione qua in casu præcedente. Quod autem Paludan. & Sylu. volunt hunc casum extendendum esse ad fatuum, Petrus à Nauarr. in cit. num. 87. censet limitandum, vt non procedat nisi tanta sit fatuitas, vt arbitrio viri prudentis, maritus ipse egeat curatore. Nam ex eo tantum quod is stultè imprudenterque se gerat, non potest vxor eo ipso, quod prudentior sit, se in administrationem ingerere.

Quintus casus, quem habet etiam Petrus à Nauarr. in seq. num. 159. cum pater, aut mater vxoris aut filij prioris matrimonij egerit, etiam si non extremè. Tunc enim si via iuridica ad eorum subuentioem maritus adduci non potest sine scâdalo, aut ribus aliisque inconuenientibus, vxor ipsa potest illos sustentare ex suis bonis, vel dotalibus vel communibus: quia parentes & filij ius habent petendi alimenta à filia, & à matre: ideoque maritus administrationem habens talium bonorum tenetur ministrare illis necessaria: (computando & amem ea vxori tanquam alienata ex bonis eius) quod dum non præstat, quasi bellum iniuste ex sua parte gerit; vnde fit vt rationabiliter lædatur, auferendo occultè ab eo illud quod habet in sua potestate: cõquod quidem sine inconuenienti non potest iuridicè cogi cessare à tali iniuria.

Ad id idem auctor alius citatus ibidem, numero. 160. vxorem posse pariter subuenire fratribus suis pauperibus, miserè atque afflicte, iuxta suum statum viuentibus. Id quod est satis rationi consentaneum: pro eoque facit lex Mutus ff. de iure dotium his verbis: Manente matrimonio non perditur vxori, ob has causas dos reddi potest, vt se suosque alat, vt fudum idoneum emat, vt in exilium vel in insulam relegato parenti præstet alimonia, aut vt egentem virum, fratrem, sororemue sustineat. Quæ lex cum sit iusta, & rationabilis, iniuste & irrationabiliter maritus impedit vxorem, illius beneficio vi. Vnde si hæc ab illo licentiam petens, prout debet, non potest eam obtinere, ne quidem per viam iustitiæ, non videtur à ratione alienum, quod ipsa occultè possit de suo, sine alterius detrimento, necessaria ministrare fratri, aut forori grauius indigenti, aut secundum rationem sui status, miserè egenti; nimirum quia vel laborare non potest, vel non decet vt laboret.

Sextus casus fundatur in eo quod idem Petrus à Nauarr. in præc. num. 115. & 116. tenet cum Couar. contra Nauarrum: vxorem seruatis conditionibus iustæ compensationis (de quibus tam alij passim, quam ipse Nauarr. in Enchir. cap. 17. num. 112. 113. & 114.) posse tantumdem de bonis mariti occultè accipere, quantum ab illo læsa est ac damnificata in eo, quod bona ipsius, siue propria siue etiam communia, illicitè dissipauerit, aut alienauerit in magna quantitate, siue ipsius consensu. Nam vxor habet dominium & possessionem talium bonorum: vir autem solummodo administrationem: quo fit, vt ea alienare possit tantum ex causa rationabili & in ea quantitate quæ non præsumatur esse in fraudem vxoris: alioquin enim non esset administratio, sed dissipatio eorumdem bonorum.

Aduerte verò istud non esse extendendum ad casum in quo talis bonorum perditio esset ex contractu oneroso: vt exemptione, & venditione, vel conductione, aut similibus: quia talium respectu sicut lucra: ita & damna sunt vxori cum viro communia; Quod idem auctor in sine citati numeri 116. ex Corduba, & Sylu. annotans, insert non videt, quod de perditis à marito per ludum, licet vxori facere prædictam compensationem: quoniam maritus per ludum vt perdere, sic & lucrari potest ex fortuna & industria.

Censuram saluo meliori iudicio addi posse casum septimum: scilicet, in quo vxori dedecus esset inter compares, si ipsa non faceret eleemosynas moderatas, sola tenacitate, vel alio inordinato mariti affectu eam probante. Tunc enim posse eas facere nescio marito, inde doceri videtur; quod ipsa non sit ancilla sed sociæ; nec sit experta administrationis familiaris, quamuis subiecta viro tanquam familiaris capiti; quodque non perinde ac filio, vir debeat ei sustentationem qualem i-

ple voluerit, sed decentem pro qualitate status & facultatum: in cuius sustentationis quasi pretium, dotem illi tradidit, & obsequium operasque suas obligas illi habet. Ad decentem autem sustentationem pertinent ea quæ mulieres illius conditionis, & status habere, & facere solent communiter. Quare irrationabiliter videtur vir eiusmodi sumptus vxori prohibere. Et ideo ipsa non videtur teneri tali prohibitioni acquiescere: nisi intercedat peculiaris aliqua ratio, cur potius ei, quam aliis suæ conditionis & status mediocribus mulieribus, similes sumptus interdici debeant; vt esset, si denirent ad maiorem paupertatem, quam fit aliorum sui status; aut plures haberent liberos: nam tunc æquitas exigat, vt & vtriusque sumptus temperentur, & vt mulier pareat viro non egredienti fines æquitatis. Immo in dubio parere quoque tenetur; neque ab illo plus exigere debet, quam quæ communia sunt mediocribus sui status.

Octauum documentum est. Religiosam, qui toti alicui religiose familiæ præest, & habet supremam illius administrationem, purè Abbatem, vel autoritate simili præditum in domo & familia religiosa: non modò posse facere eleemosynam; sed etiam teneri quidquid superest ultra necessitates monasterij, erogare in pias causas: iuxta illud Christi Luca 11. Quod superest date eleemosynam. In quam sententiam citatur cap. Quarta tua. 12. quæst. 7. cui Abulès. ad cap. 6. D. Matth. quæst. 60. rationem addit: quia ad Abbatem & eiusmodi alios pertinet considerare totale bonum monasterij, atque adeo iudicare quid in eo sit necessarium, & quid ita superabundans vt possit & debeat in eleemosynam dari; iuxta fidelium voluntatem à quibus largita sunt monasterio: quæ non fuit vt Monachi diuites efficerentur, cum profiteantur paupertatem: sed solum vt sustentarentur: ac quod eorum sustentationi superesset, in alios pauperes erogaretur: de quo quidem superabundante, non est iudicandum tantum secundum necessitates præsentis: sed etiam secundum eas quæ probabiliter possunt euenire, vt bene idem Abulensis ibid. ostendit.

CAPVT VIGESIMVMSECVNDVM

De bonis de quibus fieri debet eleemosyna.

S V M M A R I V M.

- 284 Bonorum varia distinctio.
- 285 De bonis quæ possidentur in communi, quomodo possint fieri eleemosyna.
- 286 Ex bonis alienis extra necessitatem extremam, non potest eleemosyna licite fieri, sine domini consensu.
- 287 De bonis illicitè acquisitis quæ certis personis restituenda sunt, nec debet fieri eleemosyna.
- 288 quæ sint talia bona.
- 289 De eorum numero esse acquisita per iuramentum.
- 290 Quando sint item ea quæ Aduocati, Medici, & operantes manibus accipiunt supra iustum stipendium.
- 291 Quando acquisita per ludum non possint dari in eleemosynam.
- 292 Illicitè acquisita quæ nec retineri possunt, nec certis personis restituenda sunt, dari debent in eleemosynam.
- 293 De illicitè acquisitis quæ retineri possunt, eleemosyna potest fieri, dummodo visetur scandalum & quando de acquisitis per meretricium.
- 294 De acquisitis per artes & actiones prohibitas.

AD huius rei explicationem, distinguendum est de bonis quædam enim sunt licitè acquisita, & quædam illicitè: illorumque alia possidentur vt propria, quorum scilicet dominium soli possidenti competit: & alia vt communia, quorum videlicet dominium pluribus competit in communi. Horum autem, illicitè inquam acquisitorum, quædam certis personis restituenda sunt, nempe iis quæ læsæ sunt illicitè accipiendo: cuius generis bona censentur esse, quæ per furtum, rapinam, concussionem, iniustè incussum metum, fraudem, aliæque id genus media, sunt acquisita. Quædam verò licet certis personis restituenda non sint, licitè tamen retineri non possunt: cuiusmodi censentur quæ per simoniam aliudve peccatum quo pretium accipitur pro eo quod dandum fuit gratis, sunt acquisita. Quædam demum quæ quamuis turpiter acquisita sint, licitè tamen, vt

propria retineri possunt : qualia sunt quæ acquiruntur per meretricium, aut per contractum cum excommunicato, aut per negotiationem in tempore aut in loco sacro factam, & eiusmodi alia ; quæ modo quidem illicito acquirantur, non tamen impediunt liberam dominij translationem : ita ut ea efficiantur possidentis, isque possit illa retinere tanquam propria. Quæ cum ita sint, proposita quæstio his propositionibus explicatur.

Prima est: Ex propriis bonis licite acquisitis, non tantum posse, sed etiam debere fieri elemosynam : dummodo is qui talium bonorum possessionem habet, habeat simul eorum administrationem. Hæc satis patet ex dictis in præcedenti capite.

285. Secunda est: Ex bonis quæ ita possidentur in communi, ut illorum certa portio sit unicuique debita, nec quidquam illius ad communem massam pertineat, quin distribuatur inter singulos, non posse licite fieri elemosynam, nisi de consensu expresso, aut rationabiliter præsumpto singulorum, quorum interest. Hæc probatur: tum per cap. Cum omnes de constitutionibus iuncta glossa: tum ratione: quia iniuria fieret aliquibus, sine quorum consensu alienarentur, certius habentibus ad aliquam portionem talium bonorum. Hinc, ut Medina notat in *Cod. de elemosyna, quest. 4. versus finem*, locis aliqua in communi possidentibus, non potest vnus sine aliorum consensu saltem rationabiliter præsumpto, elemosynam ex illis facere. Neque maior pars Capituli ex bonis quæ prædicto modo possidentur, aliquid alienare potest, etiam erogando in elemosynam, nisi omnium quorum interest accedat consensus. Quod enim ad omnes attingit ab omnibus approbati debet, ut habet regula 29. iuris in sexto. Sic ergo, inquit Medina, Capitulum extra casum necessitatis, de bonis communibus iure distribuendis inter Canonicos & Portionarios, elemosynam facere nequit sine eorum consensu expresso, aut rationabiliter præsumpto: nisi consuetudo contraria legitime præscripta, ius eidem Capitulo tradiderit ad talia bona sine consensu. Portionariorum dispensanda.

286. Tertia propositio est: Extra necessitatem extremam, aut sine domini consensu expresso aut rationabiliter præsumpto, non debere fieri elemosynam ex bonis alienis. De hac inter omnes constat. Tum quia elemosyna præcipitur fieri ex propriis *Esai. 58. Frange esurienti panem tuum; idque natura eius postulat, cum sit donatio, qua in alium gratuito transfertur rei dominium: quod non habetur in re aliena: de qua proinde elemosyna fieri non potest. Confirmatur, quia elemosyna facta ex alieno non placet Deo: ut satis indicat Sapiens cum *Proverb. 5. præcipit, Honora Dominum de tua substantia. Immo ei displicere patet: quia est vlturpationis rei alienæ inuito Domino; & per consequens peccatum contra septimum præceptum decalogi: id est quæ illam Deus auertatur: sicut & sacrificium illud, de quod dicitur *Ecclesiastici 34. Qui offert sacrificium ex substantia pauperis, quasi qui victimat filium in conspectu patris. Itaque, ut dicitur in cap. Elemosyna, 14. quest. 5. Elemosyna oculis Redemptoris nostri illa placet, quæ non ex illicitis, & iniquitate congeritur; sed de rebus concessis bene acquisitis, impenditur. Accedit quod violatio charitatis per elemosynam omissionem, tribuatur non quidem cui libet, sed habenti substantiam huius mundi, 1. Ioan. 3. per quod indicatur elemosynam faciendam esse de bonis quæ quisque habet, non de alienis. Procedit autem hæc propositio quantumcumque is de cuius bonis accipitur, elemosynam facere teneretur; & negligeret facere ut bene docet Abulens. ad cap. 6. D. Math. quest. 49. Non enim est cuiusque adgere alterum ad id, ad quod teneretur. Vnde ex cap. Non est 1. quest. 11. Qui hac intentione mala accipit, ut bene dispenderit, grauatur potius quam inuenitur. & ex cap. forte 14. quest. 5. etiam si totum quod abstulit tribuat pauperibus, addit potius peccatum, quam minuat.***

287. Quarta propositio est, de bonis illicitè acquisitis, quæ certis personis, iuxta cap. Si res aliena 14. quest. 6. restituenda sunt, non esse faciendam elemosynam. Hæc, quam D. Thomas habet 2. 2. quest. 32. art. 7. manifesta est ex præcedenti; receptaque communiter nemine contradicente, ut notat Abulensis in præced. quest. 46. Et confirmatur: quia illud quod quis restituere tenetur non est suum, sed eius cui restituendum est. Nec

obstat illud Luc. 16. Facite vobis amicos de mammona iniquitatis. Non enim sensus est, de iniquè acquisitis faciendam esse elemosynam: sed de diuitiis, quæ licet iusto titulo possideantur, tamen iniquitatis arma esse possunt, distributæque sunt inæqualiter: ita ut vno egente alius superabundet. Cuius loci alia interpretationes D. Thomas, & post eum Abulens. adfert: ille in eod. art. 7. ad 1. & hic in præced. quest. 36. Quænam autem sint illa, quæ illicitè acquisita certis personis restituenda sunt, docebitur in sequenti libro 1. cum agatur de eo cui faciendam est restitutio, cuius obligatio orta est ex iniusta acceptione.

Hic solum monendum est ex eodem D. Thomæ, quod illa sint per furtum, aut per rapinam, aut per vsuram acquisita: atque ex his quæ sunt duorum priorum generum posse, prout notat Abulens. in sequen. quest. 48. fieri elemosynam, si sint pecunie; dummodo alia æquales restituantur: non autem si sint res alia; ut animalia, vestes, libri aut similia: Cuius differentie ratio est ex ipso D. Thomæ; quod in pecunia nihil spectetur aliud quam valor; qui ut supponimus idem est in re quæ subrepta fuit, & in ea quæ restituitur. In aliis vero rebus spectatur quantum placeret Domino, quæ oblatæ sunt, & quantum caperet ex eis voluptatem: quod nequit pretio compensari, nisi ex eiusdem domini æstimatione, atque consensu.

De tertio genere autem: hoc est de acquisitis per vsuram, late quidem Aragonius differit in expositione D. Thomæ: sed satis est notare, non posse magis de illis fieri elemosynam, quam de acquisitis per furtum, vel rapinam, ex cap. Nolite 14. quest. 5. & ex eo quod secundum sententiam probabiliorum, quam Caiet. bene confirmat in tomo 2. opus. tract. 8. quest. 1. in vsuram non transferatur dominium eorum quæ soluuntur, quamuis transferatur possessio: sicut nec abicitur dominium mercium, cum ob tempestatem ex abicitur in mare; sed solum possessio: vnde si maneant salua, non sunt primo occupantis, sed primi domini.

Idem dicendum est de datis Iudici, quasi redimendæ vexationis causa, ut proferret iustam sententiam, vel ne proferret iniustam: aut testi, ne taceret veritatem, vel ne diceret falsum, ex Abulens. ad cap. 6. D. Math. quest. 44. Idem quoque de his quæ Aduocati aut Medici aut manibus operantes accipiunt supra stipendium determinatum ipsis lege, vel consuetudine, vel conuentione cum parte: iuxta eundem in sequen. quest. 47. quia rationem habent furti: ut prope per concussionem vel fraudem extorta, ideo quæ restituenda dantur.

De acquisitis per ludum D. Thomas in cit. art. 7. ad 2. statuit non posse in elemosynam dari ab eo qui lucratus est ludendo cum eo, qui rem suam non potuit alienare: ut cum minore, furioso, vel alio huiusmodi; aut cum eo quem ex cupiditate lucrandi traxit ad ludum. Ratio est quia tenetur talia restituere tanquam acquisita per acceptionem iniustam; ab eo qui dominium transferre non potuit, aut à ratione alienus fuit. Quam doctrinam habet quoque Abulensis in sequen. quest. 56. in quatuor præcedentibus latius differens de ludo; ut & Bañes in interpretatione D. Thomæ. Sed de eo commodius in sequenti libro decimo numero 384. & aliquot sequentibus.

Quinta propositio est de bonis illicitè acquisitis, quæ nec certis personis restituenda sunt nec retineri possunt, elemosynam esse faciendam. Hæc quoque est D. Thomæ in eod. art. 7. & cotamuniter recepta ut notat Gregor. a Valent. 2. 2. dispus. 3. quest. 9. puncto 5. sub finem. Probatur vero, quia eius generis illa sunt quæ tam dantur, quam accipiuntur contra iustitiam diuinæ legis: quæ cum nec recipiens, tanquam iniquè parca, retinere debeat, nec restituenda sint danti, qui eorum dominum à se in alium transfudit: neque ex suppositione, debeantur alicui certæ tertie personæ lætæ: sicut pro Deo, cuius honor læsus est, eroganda sunt in pauperes, siue in pias causas. In exemplum istius generis bonorum D. Thomas adfert acquisita per simoniam, & similia; qualia censentur data & accepta ad ferendam iniustam sententiam, aut ad dicendum falsum testimonium. De quibus in interpretatione D. Thomæ satis fuit Aragonius, & ante eum Abulensis quest. 39. & 44. sicut & de eo quod quaritur, Num præcepum sit an solummodo consilium talia in elemosynam erogare, ante condemnationem Iudicis: de quo etiam in sua interpretatione Bañes.

Bānes. In his verò hic non habebimus, quia satis nota sicut ex dicendis in sequenti lib. 10. num. 175. & aliquot sequenti-

bus. Sexta propositio est de bonis illicitè acquisitis quæ retineri possunt, elemosynam fieri posse. Hæc adhuc est. D. Thomas ibidem: & probatur quia talium habetur dominus. Ergo de illis tanquam de propriis bonis potest elemosyna fieri. Nisi, ut D. Thomas addit, scandalum inde nascatur; propter quod, & propter divinorum reuerentiam, prohibita est meretricis oblatio publica per illud Deut. 23. Non ceteres mercedem prostituti in domo domini. Itaque lux a propositionem hanc, de eo quod meretrix in moderatam mercedem suæ prostitutionis acceperit, elemosynam facere potest: nisi, quod latus explicat Abulens. ad item cap. 6. quest. 37. sub alterius potestate constituta, suorum bonorum administrationem non habeat, vel acceperit ab eo qui alienare non potuit. In illo enim casu donare, & in hoc retinere non potest acceptum, per dicta in præced. capite. Quibus adde & illud quod ipsa per blanditias & fraudem extorserit: quia cum tale censeri non possit liberaliter donatum, ea non fecit illud suum.

Similiter ex eodem Abulensi in sequen. quest. 38. potest histrio vel mimus de acquisitis per suam artem facere elemosynā. Itemque leno de acquisitis per lenocinium ex eod. in quest. 40. ac etiam ex sequen. qu. 41. ac fortilegus, de acquisitis per fortilegium, necromantiam, & alias artes prohibitas. Ratio enim eadem est omnium: nempe quod quamvis actus per quos lucrum fecerunt, prohibiti sint iure; non tamen idipsū lucrum est prohibitum: ita ut possint illud retinere tanquam iustum, seu nullo iure de se prohibitum atque a deo elemosynam ex eo facere. Eadem ratione in sequen. quest. 43. idipsū de his addit, quibus sine ratione sui status, siue ratione temporis, non licebat venari: nempe, quod de acquisitis per talem venationem possint facere elemosynam, sicut nullius certi domini fuerint, sed primò capientis. Id quod de cæteris pari ratione dici potest quoties modus quidem acquirendi malus est ex aliqua circumstantia: acquisitio tamen ipsa non est iniusta, seu cum proximi læsione, quæ impediatur dominij acquisitionem.

CAPVT VIGESIMVM TERTIVM.

De his quibus faciēda est elemosyna: & debito modo eam faciendā.

SVM MARI VM.

- 295 Facienda est elemosyna omnibus qui ea indigent, etiam peccatoribus, & inimicis, tum nostris, tum fidei.
- 296 Quatuor casus in quibus potest quis non teneri elemosynam facere indigenti.
- 297 Alienigenis quoque faciēda est elemosyna.
- 298 Conditiones cum quibus fieri debet.
- 299 Intentio cum qua fieri debet.
- 300 Ordo in ea seruandus.
- 301 Nouem, ratione quorum vnus potest alteri præferri in eroganda elemosyna, ad duo reuocata.
- 302 Quis cui in elemosyna eroganda præferendus sit in particulari statuere est difficile.
- 303 Inter necessitates, publica priuata; & inter priuatas, extrema graui; & hæc communi præponderare debet, cum ea de re agitur.
- 304 Distributor elemosynarum alienarum potest seipsum aliis præferre, si similiter egerit.
- 305 Iustus minus indigens, peccatori magis indigenti præferendus est.
- 306 Aliquando bonus præferri potest consanguineo.
- 307 Pater, mater, vxor & filius in extrema necessitate præferri debent, et qui a morte liberantur.
- 308 Quando & frater.
- 309 Quando liceat in extrema necessitate alium nobis præferre.
- 310 Parentes in extrema necessitate præferri debent filiis, non item extraneis.
- 311 Pater debet præferri matri.
- 312 Parentes sunt vxori præferendi in extrema necessitate, non item extraneis.
- 313 Vxor præferenda est filio.

314 Pater corporalis præferendus est patri spirituali in eroganda elemosyna.

315 Duplex genus debiti, de quo vtroque potest fieri elemosyna extreme indigenti.

316 Quando parentes, vxor, & filij extreme indigentes, forte etiam fratres præferri possunt creditori presso pari necessitate.

317 Quando præferendi coniunctiores sanguine, coniunctioribus spirituali vel contra.

318 Ratio qua debet elemosyna esse larga ex parte dantis.

319 Ratio qua ex parte recipientis.

Cum dicat Dominus noster Luc. 6. Omni petenti te tribue, dubium non est, ex obligatione propositionis in præced. cap. 20. faciendam esse elemosynam omnibus proximis qui illa indigent, & quatenus indigent.

Peccatoribus etiam, & inimicis, item que extraneis faciendam esse elemosynam.

SECTIO I.

Neque peccatorum faciendam esse exceptionem tanquam inimicorum Dei, patet ex eo, quod Matth. 5. iubemur imitatores esse Patris nostri cælestis, qui solem iustum oriiri facit super bonos & malos, & pluit super iustos, & iniustos. Nec item inimicorum nostrorum, tanquam indignorum nostræ ope: quia præcipit Apost. ad Rom. 12. Si esuricit inimicus tuus ciba illum, si sitierit potum da illi. Si obicitas illud Ecclesiastici 12. Da misericordiam, & non suscipias peccatorem. Respondet D. Thomas. 2. 2. quest. 32. art. 9. ad 1. id intelligendum esse de peccatore quatenus peccator est; qua ratione ne quidem amandus est; sed quatenus proximus iuxta illud in cap. Odio, distinct. 86. Odio habeantur peccata, non homines. Aut certe intelligendum est de casu, in quo probabiliter constat futurum esse, ut qui elemosyna egent, si ea fiat non respiciant à suis peccatis. Sicut enim sub mortali tenemur tales corripere, quando spes est correctionis; sic eadem de causa tenemur illis elemosynam subtrahere: iuxta illud ex D. August. relatum in cap. Non omnis 5. quest. 5. Vilius esurienti panis tollitur, si de cibo securus iustitia negligat, quam esurienti panis frangatur, ut iniustitiæ seductus acquiescat. De qua re Medina in Cod. de elemosyna quest. 7 & Abulens. ad cap. 6. D. Matth. quest. 62. & 64. Vbi ad tertium, monet de re publica hostibus, & inimicis fidelibus idem esse dicendum ac de aliis peccatoribus: nempe quod illis in necessitate subueniri debeat, quantum ad hoc, ut non pereant; non autem, quantum ad hoc, ut in aliquo confortentur ad impugnandum vel rempub. vel sanctam fidem.

Nota autem cum Cardinali Tolero in tract. de peccatis capital. cap. 31. posse aliquem in quatuor casibus non teneri elemosynam erogare indigenti.

Primus est, cum is laborare potest, & comparare sibi vitam, vultque vacare, & torpere otio, nisi esset talis persona, cui multum indecens, adeoque ignominiosum esset seruire aliis, aut manibus laborare. Secundus est, cum ex acceptione elemosynæ occasio nem caperet peccandi, seu perseverandi in peccato. Tertius est, cum per iustam sententiam Iudicis cõdemnatus esset fame petire. Quartus, cum oppugnetur iusto bello, & cogere tur fame pressus se tradere: in quo casu grate peccatum esset cibum ei præbere, sicut & in secundo, non item in duobus aliis.

Si quæras an alienigenis faciēda sit elemosyna sicut indigentis: respondetur affirmatiue, quia & tales verè sunt proximi ex charitate diligendi: & vnicuique mandauit Deus de proximo suo. ex capite 17. Ecclesiastici. Confirmaturque per illud quod Tobias filio inculcat in capite 4. Ex substantia tua fac elemosynam, & noli auertere faciem tuam ab vilo paupere. Vnde Medina in cit. quest. 7. §. Hæc deberet, damnat reip. rectores, statuentes ut omnes pauperes extranei seu aliunde venientes, à suis populis expellantur; nec nisi per vnū aut alterum diem, in populo commorari permittantur: hoc enim non est præceptum de elemosyna datum implere sufficienter: quandoquidem necessitate proximi durante, durat & obligatio subueniendi illi. Videant ergo quam grauitè peccent qui non modo eam subuentionem negant: sed etiam miseris baculis à se abire compellunt. Quamquam tamen, ut idem ibidem monet, quando populus pauperes suos, & extraneos simul alere non possit, tunc ceteris